

piscopio Altissidorensi, & ut cum interdum Canonicis, quibus studiorum gratia est indulatum ut in absentia sua fructus recipiant Præbendarum suarum, accepta licentia se ad villas transferunt, vel castella, in quibus nullum est, vel minus competens studiorum exercitium, virum Præbendarum suarum fructus sunt talibus conferendi? Ad hoc sic ille. *Ad quod breuiter respondemus, eis, qui huiusmodi fraudem committunt, (cum fraus & dolus nemini debeat patrocinium impetriri) præstatam indulgentiam competere non debere.* Hæc Pontifex. Quis autem non videat fraudem hic tantum dolumque notari, dum prætextu studiorum vagandi obiectamenta queruntur & quis item non perficiat nihil tale in studiis Societatis inueniri, vbi valde competens studiorum exercitium reperitur? Vnde Bernardus Parmensis in citatum Caput sic ait: *Nora quod nomen studii de meliori, vel saltem de bono intelligendum est.* & Glossa ibidem verb. *Sudiorum ita habet: Sufficit, si sit studium conueniens, sive mediocre.* D: de Edil. editio. *Sciendum.* §. Illud & I. Si quod. §. Venditor. Hæc Glossa. Et ita non obstare Declaratione dicta tenet Moneta de Distributionibus. Parte 2. Quæst. 10. num. 17. Nec videtur tandem dissentire Dom. Barbofa, dum ait studium generale illud dici, quod est erectum & institutum per Papam, Regem, seu Principem, & ita non sufficere studium, quod non est Vniuersitas. Studia enim Societatis, in quibus conferri Gradus possunt in Indiis, auctoritate Papæ & Regis id habent, & possunt vocari Vniuersitates. Pro quo est sententia executorialis Regij Indiarum Consilij, quæ concluditur ut in Ciuitate Plateni sit Vniuersitas, vbi de studiis Societatis erat controversia. Et quidem non parum appetit dissonum, ut studia Abulensis, Oxomensis, & nonnulla alia in Hispania, in quibus nullum est, vel minus competens studiorum exercitium, ut Textus citatus loquitur, Vniuersitatis nomen obtineant, & quod illud sit studiis Societatis in Indiis, in quibus valde competens exercitium cernitur, propter aliquorum minus competentem contradicuntur, denegandum. Et hæc pro studentibus, iam pro docentibus

S. II

De iusta absentie causa ratione Magisterij.

Affiratio 12. 51 Dico duodecimè Professores Theologiae Scholasticae, Expositiæ, & Moralis, ac etiam Iuris Canonici, ita in Vniuersitatibus Indicis docere possunt, ut præter horas lectio[n]i competentes, Ecclesiæ debeat iuxta Præbendarum suarum officia deseruire. Pro hoc videndus Dom. Solorzonus citato Cap. 14. n. 21. & seqq. & in Politicâ pag. 617. Quia vero circa hoc amplior concessio extat, videntur illa se tueri posse. Et est Gregorij XIII. cuius fit mentio in Declarationibus Concilij Tridentini ad Cap. 1. Sessionis 5. numer. 29. & iuxta quam ita scribit P. Thomas Sancius Lib. 2. Concil. Cap. 2. Dub. 95. n. 5. Verum iam ex gratia, diebus, quibus legunt, habendi sunt sicut presentes in Choro & inservientes, ut declarauit Gregorij XIII. audita relatione Congregatio-

*Greg. XIII.
amplior
indulgen-
tia.*

nis Cardinalium ad Caput 1. Sessionis 5. num. 12. §. Non debent. Sic ille. Quod & inductâ huiusmodi concessionem tenet Gonzalez ad Regul. 8. Cancellaria 5. 7. Proœmij numer. 180. & Nicolaus Garcia Parte 3. Cap. 2. num. 118. & post eos Bonacina Disput. 2. de officio diuino Quæst. 5. Puncto 3. §. 5. num. 2. Trullench Lib. 1. Cap. 8. §. 6. n. 1. & Thomas Hurtadus Tract. 12. num. 1585. Poterunt ergo in foro conscientia totius diei distributiones retinere. Quis enim possit illis Pontificiam gratiam impeditre? Sed illud videtur obstare, de gratia prædicta authenticè non constare. Sed obstantia ista ex eo depellitur, quia negari nequit saltem id esse probabile, cum testimonium pro eo Scriptorum grauium habeamus. Stante autem probabilitate, securè potest Præbendarius Professor, illa se in retentione dicta tueri, iuxta communem doctrinam, de qua sibi. Sed debet talis consequenter in hac materia procedere: & sicut Declaratione dicta in iuum vult uti commodum, cum tamen authentica non sit, ita & similis pro detractione tertie partis distributionum debet admitti, de qua circa citatum Caput num. 25. Cap. Ex. vt enim habet Regula 38. *Iuris in 6. Ex eo non debet quis fructum consequi, quod visus est impugnare, iuris.*

*Glossa Ber-
nardii Par-
mensis. Et
alio.*

Affiratio 13.

Circa Ca-
thedras Iu-
ris ciuilis
affirmans.

*Cap. Qui
nonnullis.*

*Quod non
accidit, vbi
adef Socio-
nis, aliis
preferenda.*

*Et maximè
respectu
Parochio-
rum.*

*Religiosi
etiam li-
cere*

*Declaratio
Cardina-
lium pro-
de quarum
auctoritate.*

Theo-

De iusta causa absentie ratione Magisterij.

279

Theologæ studium non desinit ampliari: talis enim huiusmodi studio non est operam iam daturus, neque quemquam impedit quo minus Theologæ possit gymnasia frequentare. Ex fundamento autem dicto id videtur in Professore Medicina dicendum, & ita de illa similiter Scriptores citati loquuntur. Quia vero ob speciales aliquas circumstantias potest in Indiis decidere, in iis praesertim, quos Ius excipit, iudicio Episcopi standum est; cum resolutio nostra circa illos non sit adeo certa, quin possit eidem non in uero similiter penitus refragari.

53 Pro Magistro autem Grammaticæ manifestior est ratio, cum eam Concilium Tridentinum Sessione 5. Cap. 1. de Reformat. Decreto Innocentij Tertiij in Concilio generali, ut habetur in Cap. *Quia nonnullis, de Magistris, prorsus insitens, enixe commendet, ita iubens: Saltem Magistrum habeant ab Episcopo cum consilio Capituli eligendum, qui Clericos, alioque Scholarès pauperes Grammaticam gratis doceat, ut deinceps ad ipsa Sacra Scripturae studia, annuente Deo, transtire possint, ideoque illi Magistro Grammatices, vel aliquius simplicis Beneficij fructus, quos tamdiu percipiat, quandom in docendo persisterit, assignetur: dum tamen Beneficium ipsum suo debito non fraudetur obsequio.* Et Ex quibus sit fructus Beneficij huic ministerio conuenienter applicari, cum in citato Capite etiam dicatur ut unius Præbendæ prouentus assignetur: possunt ergo & Præbendæ fructus secundum illam portionem dari, quæ absentibus denegatur. Quod intellegendum deficiente alio, qui equè bene id præstare possit. Quamvis P. Palau§. illo 9. num. 3. sic concludat: *Principi cum non adit alius, qui doceat, ex dicto Cap. Quia nonnullis. Quibus videretur significare etiam aliis sit, qui docere possit, locum habere prædictum indultum: id enim significat Particula Præcipue, quæ casum magis certum exprimit, iuxta vulgatam acceptiōnem. Sed certè citatum Caput contrarium non obfirè significat, dum in eo sic habet ratio decisionis: Quia nonnullis propter inopiam, & legendi studium, & opportunitas proficiendi subtrahit.* Et si ergo sit qui gratis doceat, & sit pro ministerio tali sufficientis, ut accidit in ciuitatibus, in quibus sunt Collegia Societatis, nequit Præbendarius in eo, à sua Ecclesia absens, aut in ea non assistens, horis competentibus occupari. Est autem circa hoc Declaratione Cardinalium, sic habens: *Ante omnia in Seminariis conducendum est Grammaticus, & Musici, qui pueros instruant: & si repenant Iesuiti, certe teris anteponenda sunt.* Sic circa Cap. 18. Sessionis 23. Quod in Parochis potiori ratione dicendum: licet enim illi indulto frui possint, sicut alii, quia cum de Magistris agitur, non excipiuntur, quod & Doctorum auctoritate, & exemplo confirmat Nicolaus Garcia Parte 3. Cap. 2. num. 62. ex quo P. Palau§. supra numer. 4. in casu tamen nostro id, quod de aliis negamus, de ipsis plus vrgit, eo quod residentia in Beneficiis curam animalium habentibus difficultius suppletatur, & illius defectus toleretur.

54 Præterquam quod specialis Declaratio Cardinalium extet apud Gonzalez circa 8. reg. Cancell. Glossa 6. num. 254. ex quo citatus etiam Auctor ibidem; iuxta quam Parochus ob lecturam Grammaticæ à residentia nequit excusari.

Theauri Indici Tom. II.

Bene verum est Declarationem dictam urgentem non videri, etiæ demus esse authenticam (circa quod videri possunt quæ adducit Dom. Villaruel Parte 1. Pacificæ gubernat. Quæst. 2. Artic. 3. num. 47. & 48. vbi quod fides authenticis adhuc urgat.

Theologæ possit gymnasia frequentare. Ex fundamento autem dicto id videtur in Professore Medicina dicendum, & ita de illa similiter Scriptores citati loquuntur. Quia vero ob speciales aliquas circumstantias potest in Indiis decidere, in iis praesertim, quos Ius excipit, iudicio Episcopi standum est; cum resolutio nostra circa illos non sit adeo certa, quin possit eidem non in uero similiter penitus refragari.

53 Pro Magistro autem Grammaticæ manifestior est ratio, cum eam Concilium Tridentinum Sessione 5. Cap. 1. de Reformat. Decreto Innocentij Tertiij in Concilio generali, ut habetur in Cap. *Quia nonnullis, de Magistris, prorsus insitens, enixe commendet, ita iubens: Saltem Magistrum habeant ab Episcopo cum consilio Capituli eligendum, qui Clericos, alioque Scholarès pauperes Grammaticam gratis doceat, ut deinceps ad ipsa Sacra Scripturae studia, annuente Deo, transtire possint, ideoque illi Magistro Grammatices, vel aliquius simplicis Beneficij fructus, quos tamdiu percipiat, quandom in docendo persisterit, assignetur: dum tamen Beneficium ipsum suo debito non fraudetur obsequio.* Et Ex quibus sit fructus Beneficij huic ministerio conuenienter applicari, cum in citato Capite etiam dicatur ut unius Præbendæ prouentus assignetur: possunt ergo & Præbendæ fructus secundum illam portionem dari, quæ absentibus denegatur. Quod intellegendum deficiente alio, qui equè bene id præstare possit. Quamvis P. Palau§. illo 9. num. 3. sic concludat: *Principi cum non adit alius, qui doceat, ex dicto Cap. Quia nonnullis. Quibus videretur significare etiam aliis sit, qui docere possit, locum habere prædictum indultum: id enim significat Particula Præcipue, quæ casum magis certum exprimit, iuxta vulgatam acceptiōnem. Sed certè citatum Caput contrarium non obfirè significat, dum in eo sic habet ratio decisionis: Quia nonnullis propter inopiam, & legendi studium, & opportunitas proficiendi subtrahit.* Et si ergo sit qui gratis doceat, & sit pro ministerio tali sufficientis, ut accidit in ciuitatibus, in quibus sunt Collegia Societatis, nequit Præbendarius in eo, à sua Ecclesia absens, aut in ea non assistens, horis competentibus occupari. Est autem circa hoc Declaratione Cardinalium, sic habens: *Ante omnia in Seminariis conducendum est Grammaticus, & Musici, qui pueros instruant: & si repenant Iesuiti, certe teris anteponenda sunt.* Sic circa Cap. 18. Sessionis 23. Quod in Parochis potiori ratione dicendum: licet enim illi indulto frui possint, sicut alii, quia cum de Magistris agitur, non excipiuntur, quod & Doctorum auctoritate, & exemplo confirmat Nicolaus Garcia Parte 3. Cap. 2. num. 62. ex quo P. Palau§. supra numer. 4. in casu tamen nostro id, quod de aliis negamus, de ipsis plus vrgit, eo quod residentia in Beneficiis curam animalium habentibus difficultius suppletatur, & illius defectus toleretur.

De causis alii, & specialiter de iis, quæ pro Indiis in Limensi sunt statuta Concilio.

55 Dico decimoquarto. Præbendarij In diarum, si alias habeant absentie causas, quæ generaliter iustæ a Doctoribus reputantur, eodem sunt iure, quo illi, censendi, & distributiones pariter lucrari possunt, sicut de absentibus ratione studij conclusimus. Pro quo Dom. Solorzonus citato Cap. 14. num. 37. & seqq. & in Politica pag. 617. §. Yen fuerza. Circa illud autem Concilium Limense Tertium Act. 3. Cap. 28. sic statuit: *Cathedralis Ecclesia suis Ministris carere non debet. Itaque quod queſtus, non charitatis cauſa Concilium fit, nullà ratione permittendum est, ut Dignitatem, Ca- Lim. 3. casas generaliter probatas:*

56 Dico decimoquarto. Præbendarij In diarum, si alias habeant absentie causas, quæ generaliter iustæ a Doctoribus reputantur, eodem sunt iure, quo illi, censendi, & distributiones pariter lucrari possunt, sicut de absentibus ratione studij conclusimus. Pro quo Dom. Solorzonus citato Cap. 14. num. 37. & seqq. & in Politica pag. 617. §. Yen fuerza. Circa illud autem Concilium Limense Tertium Act. 3. Cap. 28. sic statuit: *Cathedralis Ecclesia suis Ministris carere non debet. Itaque quod queſtus, non charitatis cauſa Concilium fit, nullà ratione permittendum est, ut Dignitatem, Ca- Lim. 3. casas generaliter probatas:*

57 Dico decimoquarto. Præbendarij In diarum, si alias habeant absentie causas, quæ generaliter iustæ a Doctoribus reputantur, eodem sunt iure, quo illi, censendi, & distributiones pariter lucrari possunt, sicut de absentibus ratione studij conclusimus. Pro quo Dom. Solorzonus citato Cap. 14. num. 37. & seqq. & in Politica pag. 617. §. Yen fuerza. Circa illud autem Concilium Limense Tertium Act. 3. Cap. 28. sic statuit: *Cathedralis Ecclesia suis Ministris carere non debet. Itaque quod queſtus, non charitatis cauſa Concilium fit, nullà ratione permittendum est, ut Dignitatem, Ca- Lim. 3. casas generaliter probatas:*

58 Dico decimoquarto. Præbendarij In diarum, si alias habeant absentie causas, quæ generaliter iustæ a Doctoribus reputantur, eodem sunt iure, quo illi, censendi, & distributiones pariter lucrari possunt, sicut de absentibus ratione studij conclusimus. Pro quo Dom. Solorzonus citato Cap. 14. num. 37. & seqq. & in Politica pag. 617. §. Yen fuerza. Circa illud autem Concilium Limense Tertium Act. 3. Cap. 28. sic statuit: *Cathedralis Ecclesia suis Ministris carere non debet. Itaque quod queſtus, non charitatis cauſa Concilium fit, nullà ratione permittendum est, ut Dignitatem, Ca- Lim. 3. casas generaliter probatas:*

59 Dico decimoquarto. Præbendarij In diarum, si alias habeant absentie causas, quæ generaliter iustæ a Doctoribus reputantur, eodem sunt iure, quo illi, censendi, & distributiones pariter lucrari possunt, sicut de absentibus ratione studij conclusimus. Pro quo Dom. Solorzonus citato Cap. 14. num. 37. & seqq. & in Politica pag. 617. §. Yen fuerza. Circa illud autem Concilium Limense Tertium Act. 3. Cap. 28. sic statuit: *Cathedralis Ecclesia suis Ministris carere non debet. Itaque quod queſtus, non charitatis cauſa Concilium fit, nullà ratione permittendum est, ut Dignitatem, Ca- Lim. 3. casas generaliter probatas:*

60 Dico decimoquarto. Præbendarij In diarum, si alias habeant absentie causas, quæ generaliter iustæ a Doctoribus reputantur, eodem sunt iure, quo illi, censendi, & distributiones pariter lucrari possunt, sicut de absentibus ratione studij conclusimus. Pro quo Dom. Solorzonus citato Cap. 14. num. 37. & seqq. & in Politica pag. 617. §. Yen fuerza. Circa illud autem Concilium Limense Tertium Act. 3. Cap. 28. sic statuit: *Cathedralis Ecclesia suis Ministris carere non debet. Itaque quod queſtus, non charitatis cauſa Concilium fit, nullà ratione permittendum est, ut Dignitatem, Ca- Lim. 3. casas generaliter probatas:*

61 Dico decimoquarto. Præbendarij In diarum, si alias habeant absentie causas, quæ generaliter iustæ a Doctoribus reputantur, eodem sunt iure, quo illi, censendi, & distributiones pariter lucrari possunt, sicut de absentibus ratione studij conclusimus. Pro quo Dom. Solorzonus citato Cap. 14. num. 37. & seqq. & in Politica pag. 617. §. Yen fuerza. Circa illud autem Concilium Limense Tertium Act. 3. Cap. 28. sic statuit: *Cathedralis Ecclesia suis Ministris carere non debet. Itaque quod queſtus, non charitatis cauſa Concilium fit, nullà ratione permittendum est, ut Dignitatem, Ca- Lim. 3. casas generaliter probatas:*

62 Dico decimoquarto. Præbendarij In diarum, si alias habeant absentie causas, quæ generaliter iustæ a Doctoribus reputantur, eodem sunt iure, quo illi, censendi, & distributiones pariter lucrari possunt, sicut de absentibus ratione studij conclusimus. Pro quo Dom. Solorzonus citato Cap. 14. num. 37. & seqq. & in Politica pag. 617. §. Yen fuerza. Circa illud autem Concilium Limense Tertium Act. 3. Cap. 28. sic statuit: *Cathedralis Ecclesia suis Ministris carere non debet. Itaque quod queſtus, non charitatis cauſa Concilium fit, nullà ratione permittendum est, ut Dignitatem, Ca- Lim. 3. casas generaliter probatas:*

63 Dico decimoquarto. Præbendarij In diarum, si alias habeant absentie causas, quæ generaliter iustæ a Doctoribus reputantur, eodem sunt iure, quo illi, censendi, & distributiones pariter lucrari possunt, sicut de absentibus ratione studij conclusimus. Pro quo Dom. Solorzonus citato Cap. 14. num. 37. & seqq. & in Politica pag. 617. §. Yen fuerza. Circa illud autem Concilium Limense Tertium Act. 3. Cap. 28. sic statuit: *Cathedralis Ecclesia suis Ministris carere non debet. Itaque quod queſtus, non charitatis cauſa Concilium fit, nullà ratione permittendum est, ut Dignitatem, Ca- Lim. 3. casas generaliter probatas:*

64 Dico decimoquarto. Præbendarij In diarum, si alias habeant absentie causas, quæ generaliter iustæ a Doctoribus reputantur, eodem sunt iure, quo illi, censendi, & distributiones pariter lucrari possunt, sicut de absentibus ratione studij conclusimus. Pro quo Dom. Solorzonus citato Cap. 14. num. 37. & seqq. & in Politica pag. 617. §. Yen fuerza. Circa illud autem Concilium Limense Tertium Act. 3. Cap. 28. sic statuit: *Cathedralis Ecclesia suis Ministris carere non debet. Itaque quod queſtus, non charitatis cauſa Concilium fit, nullà ratione permittendum est, ut Dignitatem, Ca- Lim. 3. casas generaliter probatas:*

65 Dico decimoquarto. Præbendarij In diarum, si alias habeant absentie causas, quæ generaliter iustæ a Doctoribus reputantur, eodem sunt iure, quo illi, censendi, & distributiones pariter lucrari possunt, sicut de absentibus ratione studij conclusimus. Pro quo Dom. Solorzonus citato Cap. 14. num. 37. & seqq. & in Politica pag. 617. §. Yen fuerza. Circa illud autem Concilium Limense Tertium Act. 3. Cap. 28. sic statuit: *Cathedralis Ecclesia suis Ministris carere non debet. Itaque quod queſtus, non charitatis cauſa Concilium fit, nullà ratione permittendum est, ut Dignitatem, Ca- Lim. 3. casas generaliter probatas:*

66 Dico decimoquarto. Præbendarij In diarum, si alias habeant absentie causas, quæ generaliter iustæ a Doctoribus reputantur, eodem sunt iure, quo illi, censendi, & distributiones pariter lucrari possunt, sicut de absentibus ratione studij conclusimus. Pro quo Dom. Solorzonus citato Cap. 14. num. 37. & seqq. & in Politica pag. 617. §. Yen fuerza. Circa illud autem Concilium Limense Tertium Act. 3. Cap. 28. sic statuit: *Cathedralis Ecclesia suis Ministris carere non deb*

Cap. Praesentium, 7. q. 1. quid propter: cuius & congrua explicatio.

fil. Cap. 2. Dub. 92. numer. 1. Pro quo & videtur facere Cap. Præsentium 7. quæst. 1. vbi Clerico, qui suis ordinandis negotiis per duorum mensum spatiū absuerat, indulgendum ab Episcopo, D. Gregorius statuit. Et ita P. Bauni in Præcipi Beneficiorum, Disput. 14. Quæst. 2. §. Undecim absentiam, propria negotia caussam esse absentiæ legitimam arbitratur. Sed certè cùm in eo Capitulum est. Alia item in hunc modum: Congregatio censuit distributiones quotidiana lucrari cum, qui indebiti coniectas in carcere fuerit, & fructus Præbendæ, sive massæ grossæ tamdiu debet, quamdiu per sententiam non fuerit declaratus inste illum in carcere detinere.

57 Pergit Concilium, & sic subdit: Nulli in Hispania in Ecclesia Cathedræ Præbendam obtinenti commenda in Hispaniam copia sit, nisi Præbendam suam aut Beneficium prius resignauerit. Sic illud: cuius oppositum cùm videamus fieri, credendum est ad cauſam ipsius Ecclesiæ copiam sic factam reuocari. Et ita illud admittit Dom. Villaröel Parte 1. Quæst. 8. Art. 1. num. 40. Sed certè vix talis inuenietur, qui ob solam Ecclesiæ utilitatem incommoda & pericula nauigationis assumat. Sua ergo Præbendarius quæsturus augmenta, honorificam commissionem accurat, vt sic minus illi negotiorum suorum profectio quæstus redatur: quo euentu non posse lucrari distributiones tenent graues scriptores apud Bonacinanam. Disput. 2. titul. 3. Quæst. 5. Puncto 3. numer. 14. Ex quo frequenter accedit, vt circa propria solicitus, alia frigidè perturbet; vnde & promotus redit, sed non Ecclesiæ cauſa promota, post transmissam ipsi à Capitulo ingentem pecunia quantitatē. Res ergo ista coram Deo debet expendi, cùm de tradendâ commissione agitur, & utilitas ponderata: & qui de illâ suscipienda agit, suam conscientiam oportet inspicat, quia in præpostera intentione & traditione graue peccatum interuenit, & restitutionis obligatio manifesta. Videntur Bonacina suprà, num. 17. & seqq. Neque semper ad condonationem configi potest, quia multoties illa non habet locum vel quia mortui aliqui Præbendarij sunt, vel quia eorum quidam præ verecundia non exigunt, videntes alios ex dignioribus obmutuerunt, vel propterea quod ignorant quo se pacto gesserit Procurator: vnde ad illius est hoc conscientiam remittendum.

58 Citatum Caput sic Concilium claudit: Præterea idem in Ecclesia Cathedræ Præbendam obtinentes, non amplius quam per mensum, atque hunc interpolatum, as per dies, non per horas computandum, ab Ecclesiæ abesse posunt. Hæc Concilium: censuit dispositione non debet dispositioni Concilii Tridentini videri contraria, dum Sessione 24. Cap. 12. absentiæ trium mensium indulget: cum ibidem sic addat: Salvis nihilominus earum Ecclesiæ Constitutionibus, que longius seruitij tempus requirunt. Vnde in margine Decreti citati locus Tridentini prefatus apponitur; vt potè cui se voluit dicta Synodus conformare. Et quidem meritò ob inculcatas rationes, quia & Ecclesiæ Indicæ ad stabilendam melius Religionem, Ministeriorum debent numero competenti decorari: & quia ob distantiam Patroni, ex ordinario numero aliqui semper desiderant; & sic diuina officia non possent conuenienter celebrari. Vnde & extant plures

Dubium circa Prebendarium à Præorge accessu.

Si innocens nihil amittere.

Neglectus etiam si culpebilis.

59 Censuit Concilium non licere Computationib. Cardinalium ad Cap. 12. Sessione 24. de distributione.

Declaratio.

Cur non per horas facienda computatio.

Congregatio Trid. Declarationis.

Circumstans, qui praetextu utilitatis Ecclesiæ sendunt notanda doctrina.

Collatio & remissio à Tridentino damnata.

Pro eadem Declaratione Cardinalium.

Non esse idem.

Come Trid. dispositione contraria.

plures Cardinalium Declarationes pro diuersis Ecclesiis, quibus minor vacatio per statuta est propria constituta. Neque allegari potest in contrario statuta dicta ante Concilium fuisse; cum tamen Limense Concilium post Tridentini confirmationem fuerit congregatum. Nam Concilium generaliter loquitur, & Limense approbatum fuit à Sede Apostolicâ, quæ nihil contrarium Tridentini Decretis nuper editis permisit. Quomodo autem prædicta dispositio in omnibus Ecclesiis non vigeat, sed Tridentini, indulgentiâ illarum Præbendarij perfruantur, ipsi vident, neque enim sine magno fundamento id factum debemus arbitrari. Mensem autem non per horas, sed per dies computandum, eam potest habere cauſam, quod computatio horaria nimis laboriosa est: & præterea ne quis horam magis incommodam eligat, vt in ea non assistat, dum ex ea mensem integrandum sibi habet persuasum. Est autem decretum prædictum Cardinalium Declarationi conforme, circa citatum Caput, quæ sic habet: Congregatio censuit non posse confici ex horis, quibus Canonici residentes absunt à Choro, dies, ut ex diebus & horis confici posint menses absentiae, de quibus in hoc Decreto: neque ad constitendum seruitum nouem mensum colligendis esse punctaturas, quæ ex servitu totius anni conflantur, deseruendo rularent, seruitio nouem mensum debito latifecerint: sed ipsos dies residencia & seruitij, sive continuo sive interpolati, numeros esse, ut compleant numerum dictorum nouem mensum. Sic Congregatio. Est ergo iuxta spiritum & mentem Ecclesiæ vi eo, quo quis servit die, integrè seruat, eo quem elegerit vacationi aut propriis negotiis assignato. Quemadmodum in iis, qui Scholas frequentant, accedit, quibus dies sunt vacationum assignati: id quod conuenientius est, quia vt dum Scholas frequentant, non integrō dies lectiōnibus audiendis impendant: quod equidem non potest non esse, & Scholis ipsi & dōcentibus indecorum, nec de obligatione afflendi plura, vt ad alia transeamus.

C A P T VIII.

Vtrum Indici Præbendarij absentes lucrari fructus Præbendæ possint ex aliorum condonatione.

59 Fundamentum dubitationi præbet Concilium Tridentinum Sessione 24. Cap. 12. de Reformat. in quo sic dicitur: Distributiones verò qui statis horis interfuerint, recipiant: reliqui, quatuor collusione aut remissione exclusa, his careanti, sive Bonaçay VIII. Decretum, quod incipit Consuetudinem, quod sancta Synodus in usum revocat, &c. Iuxta quod sunt etiam Cardinalium Declarations, ex quibus illa pro Ecclesiâ Vxoniensi 22. Novemb. 1592. tenoris sequentis: Congregatio Concliv censuit non licere Capitulo, aliquo praetextu distributiones quotidianas donare aut remittere aliqui, qui ab Ecclesiæ seruitio absuerit: quin immo eum, qui illas receperit, teneri ad eum remissiōnem, nec illas suas facere posse. Sic Congregatio, cuius alia Declaratione idem de Episcopo statuens inferius referenda. Pro eadem stat Concilium

Limense tertium Act. 4. Cap. 26. sic decernens: Et Concilium.

Divino Officio diurno & nocturno, ac Missarum solemnibus interfuerint omnes Cathedralibus Ecclesiæ Dignitates, atque Canonici, quemadmodum in Tridentino & Limensi Concilio constitutum est.

Qui vero non interfuerint, sive illa remissione distributiones annullant, que ceteri, qui interfuerint, eo ipso debentur: neque vero remissionem aut condonationem ullam in ijs sibi vicissim Capitulares facere possint; si fecerint, nulla sit,

sed distributiones ita a perceptu teneantur in conscientia restituere, qui fraudem fecit. Sic illud, si conformiter, quia à Bonifacio VIII. in citato Cap. Consuetudinem de Clericis non resident, statuta sunt verbis

illis: Qui vero alteris de distributionibus ipsiis quicquam Ac Decre-

recepit (exceptis illis, quos insinuas, seu infra & talis Bona-

rationabilis corporis necessitas, aut eidens Ecclesiæ utili-

tas excusat) rerum sic receptarum dominum non acquirat, nec faciat eas suas; immo ad omnia restituitionem, quæ contra huncmodi nostram Constitutionem

recepit, teneatur. De distributionibus etiam pro De-

functorum Anniversarij, largiendis, idem decerni-

mus obseruandum. Sic Pontifex, quæ omnia, li-

cet adeò videantur perspicua, locum tamen quæstiōnē relinquent: an illicet aliqua via sit, quæ con-

donationes sustineri possint? Ut neque le-

thalles sint, neque obligationem restitutions in-

ducant. Circa quod

60 Dico primo. Remissio aut condonatio Afferio 1.

generaliter facta, dum Præbendarij ita inter le mortale effe

conueniunt, vt sibi iniucum remittant, mortale generalē condona-

peccatum est. Id videtur clarum: quia est con-

tione de-

spiritum & mentem Ecclesiæ vi eo, quo quis ser-

uit die, integrè seruat, eo quem elegerit vacationi

aut propriis negotiis assignato. Quemadmodum

in iis, qui Scholas frequentant, accedit, quibus dies

sunt vacationum assignati: id quod conuenientius

est, quia vt dum Scholas frequentant, non

integrō dies lectiōnibus audiendis impendant:

quod equidem non potest non esse, & Scholis

ipsi & dōcentibus indecorum, nec de obligatio-

ne afflendi plura, vt ad alia transeamus.

Dico secundo. Non obstante remissione di-

Afferio 2.

ctia, est obligatio restitutions. Constat ex dictis

numeris preced. & ita vt certum statuunt Auctores, remissio re-

quos adducit P. Thomas Sancius Lib. 2. Conf. cap.

2. dub. 108. n. 2. & Pharaonis p. 459.

Dico tertio. Refutatio talis facienda est Ec-

Afferio 3.

clesia, aut piis operibus, iuxta Declarationem cui facio-

Cardinalium, quæ extat in ultimâ recognitione,

& sic habet: Non licet Episcopo, aliquo praetextu, di-

distributiones quotidianas donare, relinquere, aut quavis

collusione remittere aliqui, qui vel ab Ecclesiæ seruitio ab-

fuerit. Vel alio quoque modo distributiones legitime de-

bet amittere. Nec fas sit cupiam eis capere; si acci-

perit, sive ne faciat, sed eis restituere omnino cogatur,

distribuendo fabrica Ecclesiæ, quatenus indiget, aut alterius

pro loco, Episcopi arbitratu. Sic Congregatio: & Afferio 3.

ratio est: quia licet distributiones amissa à non, ratio.

seruitibus, iis, qui seruit, accrescant; dum

tamen generalis ista remissio sit, iis, quibus accre-

scere debent, eas remittunt, vnde carum domini

non sunt: cùmque alias fructus Ecclesiastici,

& patrimonium Christi sint ita expendi debent,

vt mos Ecclesiæ seruat, & est ille, quem Congre-

gatio designat. Si dicas remissionem esse condi-

tionalem, si videlicet is, cui fit, eius sit utilitatem

percepturus, seu minus in dominio seruitur

futuras. Contra hoc est, quia talis-modus remit-

teundi communiter non habetur: tum etiam quia quæda-

re sita iuste conformare, non aliter donando quām

ei liceat, sed vt fraudem faciat Ecclesiæ, ad quam

talia debent bona pertinere, utilitatem propriam

utilitati eiusdem præferendo: vnde cùm voluntas